

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

УДК 130.2:78.071

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2026.64.1>

УКРАЇНСЬКА ДІДЖЕЙ-КУЛЬТУРА ЯК ЛОКАЛЬНА КУЛЬТУРНА ІНФРАСТРУКТУРА: ІДЕНТИЧНІСТЬ, РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ТА МЕХАНІЗМИ ВІДТВОРЕННЯ

Рустам Бабаєв

*Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
соціально-гуманітарний факультет, кафедра філософії
вул. Пирогова, 9, 01601, м. Київ, Україна
<https://orcid.org/0009-0004-8182-8228>*

Українську діджей-культуру зазвичай описують або в межах загальної історії популярної музики, або як розрізнені описи окремих подій чи постатей. Актуальність дослідження підсилюється загальносвітовим трендом на інституційне визнання електронної музики. Зокрема, внесення у 2024 році техно-сцени Берліна до переліку об'єктів нематеріальної культурної спадщини Німеччини під егідою ЮНЕСКО підтверджує зміну статусу діджей-культури з суто розважальної практики на вагомий культурний актив, що потребує захисту та документування згідно з принципами відповідної Конвенції [1, с. 2]. Водночас для подальшої систематизації та культурно-політичного документування важливо розглядати локальну сцену як цілісну культурну інфраструктуру, що відтворює себе в часі через спільноту носіїв, практики майстерності, механізми передачі знань і форми публічної репрезентації. Метою статті є обґрунтування української діджей-культури як стійкої локальної формации та демонстрація її культурної значущості через аналіз трьох взаємопов'язаних вимірів: (1) інституційної організації сцени (майданчики, промо-мережі, освітні ініціативи, лейбли, технічні й медійні спільноти), (2) виробництва ідентичності (професійної, локальної та спільнотної) і (3) репрезентаційних практик, які забезпечують видимість сцени всередині країни та на міжнародному рівні. Теоретичну рамку дослідження становлять підходи до аналізу музичних сцен Е. Беннетта та Р. Петерсона [4, с. 1–5], концептуалізація музичних спільнот В. Стро [5, с. 373], теорія клубних культур С. Торнтон [9, с. 11], а також розробки С. Голла щодо репрезентації та ідентичності в культурних студіях [2, с. 13; 3, с. 222]. Емпіричну основу складають публічні матеріали локальної сцени періоду 2013–2025 років: афіші та візуальні артефакти подій, описи і місії інституцій (зокрема, Closer, Д, Gasoline Radio, 20ft), інтерв'ю та публічні висловлювання учасників, записи сетів і радіопрограм як сліди практик та репертуарів. Окрему увагу приділено функціонуванню вузлових просторів та освітніх платформ, які стабілізують професійні стандарти й етичні коди спільноти в умовах сучасних соціокультурних викликів. У результаті показано, що українська діджей-культура функціонує як соціокультурний механізм, у якому професійне знання і етика виконавства, мережі співпраці та архівні форми пам'яті взаємно підсилюють життєздатність локальної сцени. Перспектива подальших досліджень пов'язана з розширенням корпусу матеріалів, систематизацією усних історій та створенням узгоджених інструментів архівування, які можуть бути використані в майбутніх проєктах документування культурної спадщини.

Ключові слова: діджей-культура, локальна сцена, культурна інфраструктура, ідентичність, репрезентація, клубна культура, архівування, передача знань.

Постановка проблеми. У попередніх дослідженнях історії діджей-культури, зокрема в межах глобальної історії популярної музики, що висвітлена у роботах Б. Брюстера

© Бабаєв Р., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

та Ф. Броутона [6, с. 7], а також у межах аналізу постдиско епохи У. Пошардта [7, с. 33], домінує логіка великих наративів: технологічні зміни, ключові жанрові зсуви, еволюція форматів і медіа. Ця перспектива доповнюється дослідженнями Т. Раппа, який розглядає появу клубів як особливих соціальних просторів і «лабораторій» міського способу життя [8, с. 23]. Зазначена оптика є необхідною, але недостатньою для аналізу локальних культурних середовищ. Локальна сцена не зводиться до переліку подій і персоналій. Вона існує як інфраструктура з власними механізмами відтворення, професійними нормами, режимами легітимації та формами пам'яті. Саме тому виникає потреба в дослідженні української діджей-культури як локальної формації, яка має культурну значущість не лише через естетичні результати, але й через соціальні функції, освітні ефекти та здатність продукувати стійкі мережі співпраці.

Проблема полягає в тому, що українська діджей-культура, попри помітну роль у сучасному міському культурному житті, залишається описаною фрагментарно. Опис часто концентрується на окремих іменах, символічних подіях або медійних сюжетах. Натомість для академічної аргументації важливості локальної сцени необхідно показати, як вона організована, якими є її ключові практики, як передається знання, як формується професійна ідентичність та як сцена репрезентує себе у публічному просторі. Саме ці параметри створюють підстави говорити про сцену як про культурну систему, що має життєздатність і здатність до відтворення.

Окремо важливим є аспект репрезентації. Локальна сцена існує не тільки як сукупність практик, але й як простір, у якому сенси конструюються та розподіляються. Репрезентаційні форми, такі як афіші, описи подій, інтерв'ю, відео та записи сетів, одночасно документують сцену і створюють її публічний образ. У цьому контексті ми спираємося на концепцію С. Голла, де репрезентація постає не як відображення готових значень, а як продуктивна робота з вироблення сенсів [2, с. 13]. Відповідно, це дає можливість розглядати ідентичність сцени не як фіксовану даність, а як динамічний процес «ставання», що відбувається в межах репрезентаційних практик [3, с. 222]. Через таку репрезентацію формуються уявлення про норми майстерності, про межі сцени, про те, хто є носієм компетенції, а також про те, що саме визнається локальною специфікою.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідження клубних культур і музичних сцен мають кілька усталених традицій. У межах першої, представленої роботами Е. Беннетта та Р. Петерсона, сцени розглядаються як складні соціокультурні мережі, де музика нерозривно пов'язана з конкретними просторами, локальними економіками та специфічними формами соціальності [4, с. 1–5]. Цей підхід доповнює концепція В. Стро, яка фокусується на логіці змін усередині цих систем та механізмах «артикуляції» культурних практик [5, с. 368].

Також значною є низка робіт, присвячена дослідженню клубних культур як режимів символічного капіталу. С. Торнтон у своєму класичному дослідженні впроваджує поняття субкультурного капіталу, демонструючи, як музичні смаки та знання діджей-технологій слугують інструментами соціального розрізнення і водночас механізмами спільнотворення [9, с. 11]. Подальший розвиток ця думка знаходить у роботах Д. Хезмондалша, який інтегрує аналіз музичних спільнот у ширший контекст функціонування сучасних культурних індустрій [10, с. 45]. До того ж важливим є аналіз діджей-культури крізь історію технологій та медіа, де центральними стають питання матеріальності носіїв і етики роботи з музичним матеріалом, що детально висвітлено у роботах Б. Брюстера та Ф. Броутона [6, с. 7], а також У. Пошардта [7, с. 33].

Для статті визначальним є також підхід культурних студій до репрезентації та ідентичності. Репрезентація за С. Голлом розуміється не як просте віддзеркалення реальності,

а як продуктивний процес, у якому мова, образи й медіа створюють сенси та визначають горизонт публічної видимості певних явищ [2, с. 13]. Відповідно, ідентичність у цьому контексті не є фіксованою сутністю – вона формується через практики, дискурси та повторювані ритуали сцени, що дає змогу описувати її як динамічний процес [3, с. 222].

Водночас український контекст потребує окремого фокусування. Існує значний масив публічних матеріалів сцени, але він часто не зібраний у рамках академічного опису. Це стосується архівів афіш і фото, записів сетів і радіопрограм, публічних місій інституцій, інтерв'ю учасників і описів культурних просторів. Таким чином, наявна прогалина між емпіричним багатством матеріалів локальної сцени та недостатньою систематизацією цих матеріалів у форматі, який дає змогу доходити науково обгрунтованих висновків про її соціокультурну значущість.

Методологічна примітка та обмеження. Емпірична база статті свідомо обмежена публічними джерелами: архівними афішами, програмними описами інституцій, інтерв'ю у профільних медіа, відеозаписами та записами сетів. Такий вибір дає змогу працювати з матеріалами, які є доступними для верифікації та подальшої наукової архівації.

Особливістю методологічної позиції автора є тривалий досвід включеного спостереження: 25-річна професійна практика в межах досліджуваної сцени дає змогу поєднати аналіз зовнішніх репрезентацій з внутрішньою перспективою на професійні стандарти та етичні орієнтири спільноти. Важливим складником дослідження є також досвід автора у сфері неформальної освіти: викладацька практика та лекторська діяльність у діджей-школах, що триває з 2010 року, дає змогу безпосередньо аналізувати механізми трансляції знань і формування стандартів майстерності всередині локальної формації.

Для забезпечення об'єктивності автор розглядає кожен артефакт (афішу, запис сету чи заяву клубу) не окремо, а як частину загальної інфраструктури сцени. У майбутньому це дослідження можна розширити, збираючи особисті спогади учасників (метод усної історії) з проведенням польового спостереження, щоб глибше описати приховані правила та традиції спільноти.

Мета та завдання статті. Метою статті є обгрунтування української діджей-культури як стійкої локальної інфраструктури та розкриття її значущості через аналіз механізмів формування ідентичності, практик відтворення знань та форм публічної репрезентації.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- окреслити структуру локальної сцени як культурної інфраструктури, що поєднує інституції, професійні ролі та вузлові простори;
- охарактеризувати ключові практики діджей-майстерності та етичні коди спільноти як засади формування професійної ідентичності;
- дослідити механізми трансляції професійного знання (від наставництва до шкіл неформальної освіти) у межах локальної формації;
- проаналізувати репрезентаційні форми сцени та їхню функцію у забезпеченні внутрішньої легітиматії та зовнішньої видимості спільнот;
- визначити критерії культурної значущості локальної діджей-сцени як підставу для подальшого документування та архівування її спадщини.

Виклад основного матеріалу.

1. Локальна сцена як культурна інфраструктура.

Поняття локальної сцени варто розглядати як живу систему, де взаємодіють інституції, творчі практики та культурні сенси. Е. Беннетт та Р. Петерсон визначають таку сцену як мережу, що поєднує локальний контекст із глобальними музичними потоками [4, с. 1–5]. Доповнює цю думку В. Стро, акцентуючи увагу на тому, що сцена працює

як «система артикуляції», яка впорядковує діяльність спільноти та забезпечує її розвиток у часі [5, с. 368].

У разі діджей-культури ця інфраструктура виходить далеко за межі постаті виконавця. Вона охоплює промо-команди, технічних спеціалістів, лейбли, медійні платформи та конкретні майданчики – від великих клубів до нішевих онлайн-радіостанцій. Особливе місце в цій системі посідає аудиторія. На танцполі вона не є пасивним споживачем, а стає активним учасником взаємодії. Діджей постійно коригує драматургію сету, реагуючи на енергію та ритміку колективного руху, що створює унікальний тип досвіду, який неможливо повністю описати категоріями традиційного концерту.

Важливою частиною відтворення сцени є освітні ініціативи та діджей-школи. Вони функціонують як вузлові простори, де професійне знання передається безпосередньо від майстра до учня. Це не лише навчання технічним навичкам, але й трансляція етичних норм та професійних стандартів, які згуртовують спільноту.

Життєздатність такої інфраструктури підтримується також через матеріальну базу та режими документування. Оскільки подія в клубі за своєю природою є ефемерною, саме архівування перетворює її на частину культурної пам'яті. Афіші, фотографії, записи сетів і радіопрограм формують корпус матеріалів, який дає змогу простежити еволюцію естетики, зміну складу учасників та ціннісних орієнтирів сцени протягом десятиліть.

1.1. Вузлові простори та організаційні контури української сцени.

У межах українського кейсу доцільно розглядати сцену через «вузлові» простори – точки концентрації подій, репутацій і стандартів та мережі, що з'єднують ці точки через резиденції, промо-колаборації й освітні траєкторії. Для київського середовища такими вузлами є клубні інституції та майданчики з виразним профілем, зокрема Closer, [#K41](#), Kureni та Brukht [19; 20; 21; 22]. Важливою складовою частиною цієї системи є також інфраструктура професійного обігу музики, де рекордшопи та комунікаційні хаби, як-от АВО, виконують роль центрів обміну знаннями та формування спільноти [23; 24; 25].

Поряд із ними існують стійкі регіональні осередки, що демонструють мережеву географію сцени та її здатність до самовідтворення поза межами столиці. Важливу роль тут відіграє прифронтовий Харків, зокрема через діяльність формації та клубу Some People [26]. Специфіку західного регіону представляє Івано-Франківськ з формацією “Detali” [27; 28], а також Львів, де вузлові точки представлені простором Promiselove_21 та діяльністю промо-об'єднань, таких як Dzvin, Zavtra, Night Ambassadors, Fader. Ці локальні ініціативи забезпечують сталість сцени через формування власних аудиторій та підтримку нішевих музичних форматів.

Інституційність у цьому контексті означає передусім сталість практик: регулярність подій, підтримку етичних режимів безпеки та відповідальності за простір, а також високі технічні стандарти звуку. Окрему роль у стабілізації сцени відіграють механізми передачі компетенцій. Вони простежуються як у неформальному наставництві, так і у формалізованих освітніх ініціативах (Closer Connections, Культура Звуку, Hurtok, Modul, «Майстерня») [21; 22; 29]. Ці платформи переводять частину «мовчазного знання» сцени, тобто професійних навичок і етичних норм, які не зафіксовані в підручниках, у структуровані моделі навчання. Завдяки цьому професійні стандарти діджеїнгу зберігають тяглість, попри мінливість зовнішніх соціокультурних умов.

2. Ідентичність сцени: професійні норми, локальні маркери, спільнотні межі.

Ідентичність діджея та сцени загалом формуються через повторювані практики та дискурси. Професійна ідентичність у цій культурі базується на специфічній компетенції, що включає селекцію, структурну побудову сету, імпровізацію, технічну

грамотність та роботу з динамікою простору. Як зазначають Б. Брюстер та Ф. Брунтон, історично ця майстерність виростала з глибинного знання музичного матеріалу та вміння керувати увагою аудиторії [6, с. 7]. У. Пошардт доповнює це, підкреслюючи, що діджей постає як фігура, яка через естетичний вибір конструює нові сенси в межах постдискової епохи [7, с. 33].

Ця компетенція часто не є формалізованою, але вона підтримується через репутаційні механізми, наставництво та публічне порівняння практик. Важливою складовою частиною тут є етика. У діджей-культурі вона охоплює ставлення до авторства, принципи відбору музики, повагу до контекстів жанрів, а також відповідальність за простір і людей у ньому. Етика стає ключовим маркером професіоналізму, оскільки вона відрізняє просту технічну вправність від справжньої культурної компетенції.

Локальна ідентичність сцени формується в діалозі між глобальними жанровими мовами та місцевими умовами. Клубна культура використовує міжнародні коди: назви жанрів, технічні протоколи та медійні формати. Проте, згідно з концепцією С. Торнтон, саме через «субкультурний капітал» – специфічне знання та стиль – спільнота визначає власні межі та легітимізує певні ролі [9, с. 11]. Локальність української сцени виявляється у специфічному відборі репертуару та унікальному способі організації подій, що неодноразово відзначають іноземні артисти та публіка. До початку повномасштабного вторгнення характерною рисою була надзвичайна тривалість подій (багатоденні марафони в Closer, Порт чи Ђ), що давало змогу діджеям вибудовувати складні музичні наративи та формувало культуру «глибокого прослуховування». В умовах воєнного стану та комендантської години ця традиція трансформувалася, проте зберегла свою інтенсивність у межах дозволеного часового регламенту.

Окремим маркером української локації є висока гнучкість у роботі з простором (Adaptability). Сцена активно освоює та переобладнує промислові зони, надаючи їм нових культурних значень. Яскравими прикладами є фестиваль Brave! Factory, що адаптує під музичні потреби діючі виробничі комплекси, та фестиваль Strichka, який щороку переосмислює територію Стрічкоткацької фабрики. Кейс клубу Ђ (K41) демонструє ще динамічніший підхід: простір трансформується від події до події, відкриваючи нові локації залежно від концепції вечірки.

Така взаємодія з простором підкріплюється максимальною емоційною залученістю аудиторії. Українська публіка сприймає вечірку не як споживання послуги, а як простір спільної дії. Це створює середовище високої довіри, яке дає змогу діджеям повністю розкривати свій творчий потенціал, експериментувати з форматами та пропонувати аудиторії складніші музичні рішення. Локальна сцена існує не як копія глобального зразка, а як авторська інтерпретація, у якій міжнародні музичні коди набувають місцевих сенсів. Це дає можливість українській діджей-культурі залишатися частиною світового контексту, зберігаючи при цьому унікальну ідентичність, що базується на власному досвіді, естетиці та соціокультурних викликах. Спільнотна ідентичність базується на системі професійних фільтрів. Сцена формує певні критерії відповідності: від технічної якості виконання до глибини знання музичного матеріалу. Ці межі є механізмом саморегуляції сцени, що дає змогу підтримувати стабільність професійних норм та музичних форматів. У цьому процесі діджей-школи та освітні платформи працюють як інструменти професійної адаптації. Тут нові учасники засвоюють не лише техніку роботи з обладнанням, але й розуміння галузевих стандартів та етичних кодів, які прийняті у професійній спільноті. Таким чином, школа стає ланкою, що забезпечує сталий перехід від навчання до реальної практики в межах сцени.

3. Передача знань і професіоналізація: формальні та неформальні механізми.

Передача знань є важливою умовою життєздатності діджей-культури, проте вона не є уніфікованою. Історично українська сцена формувалася через самонавчання та індивідуальний пошук, де діджей самостійно опановував техніку та формував музичний світогляд. Сьогодні ці процеси реалізуються через змішані моделі. Неформальні механізми й надалі базуються на наставництві, спільних виступах та обміні досвідом усередині спільноти. Натомість поява формалізованих структур – шкіл та майстерень – стала відповіддю на потребу в структуруванні знань та швидшій адаптації нових учасників до професійних стандартів [21; 23; 29].

Особливістю діджейської компетенції є поєднання технічного та культурного аспектів. Технічна складова частина охоплює роботу з обладнанням та звуком, тоді як культурний складник передбачає глибоке розуміння історії танцювальної музики, що становить професійний арсенал артиста, а також здатність перетворювати цей музичний досвід на колективну подію. Професійна освіта в цій сфері не замінює індивідуальний шлях самоосвіти, але допомагає структурувати знання, засвоїти етику професії та зрозуміти галузеві стандарти.

4. Репрезентація сцени: видимість, легітимація, культурна пам'ять.

Репрезентація локальної сцени працює на кількох рівнях одночасно. На внутрішньому рівні афіші, описи подій та медійні матеріали відтворюють уявлення про те, що саме у спільноті вважається актуальним або ціннісно значущим. Як зазначав С. Голл, репрезентація – це процес виробництва значень через мову та образи, які роблять наш досвід зрозумілим для нас самих та інших [2, с. 13].

На зовнішньому рівні репрезентація робить сцену видимою для більш широкої публіки та міжнародних аудиторій. Тут вона виконує функцію авторської інтерпретації: локальні практики стають зрозумілими у глобальному світі, не втрачаючи своєї самотності. Водночас П. Бурдьє вказує на те, що через такі форми репрезентації сцена накопичує «символічний капітал» – визнання та авторитет, які дають змогу спільноті впливати на загальний культурний простір [3, с. 222].

Важливо розуміти, що репрезентація завжди є вибірковою і не може відобразити всю складність сцени. Це створює певну напругу між потребою у публічній видимості та ризиком спрощення реальних процесів. Проте саме через цей механізм сцена формує свою історію та підтримує зв'язки між поколіннями.

Окремо слід підкреслити роль репрезентації як інструмента пам'яті. Архіви, регулярні серії подій, документування сетів та візуальних матеріалів створюють лінію спадковості. Саме вона дає можливість говорити про українську діджей-культуру як про цілісне явище з власною історією, а не як про набір випадкових епізодів. У цьому сенсі будь-яка афіша чи запис стають актом легітимації сцени як культурно значущої інфраструктури.

4.1. Міжнародна видимість і потенціал «м'якої сили».

Міжнародна репрезентація української клубної сцени має виразний культурно-політичний вимір. У логіці «м'якої сили» локальні культурні практики стають ресурсом символічної присутності країни у світовому просторі [11, с. 1]. Для української діджей-культури цей потенціал реалізується через інтеграцію локальних інституцій у глобальні професійні контури: від репортажів у профільних медіа до участі у масштабних міжнародних форумах [13; 15; 30]. «Показовим прикладом легітимації сцени на міждержавному рівні стала культурна програма Конференції з питань відновлення України (Ukraine Recovery Conference – URC2022) у місті Лугано, Швейцарія. Структура заходу, де офіційна частина супроводжувалася виступами відомих представників українського музичного середовища,

зафіксувала діджейнг як повноцінний елемент репрезентації країни. Зокрема, послідовність виступів етно-гурту DakhaBrakha та сету українського діджея засвідчила визнання електронної сцени як важливої складової частиною сучасної культури, здатної комунікувати з міжнародною аудиторією через актуальні музичні коди» [30]. Участь представника професійної діджей-спільноти у форумах такого масштабу демонструє, що ця інфраструктура є частиною інтелектуального та культурного капіталу України.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

1. Українська діджей-культура постає як розвинена локальна культурна інфраструктура (простори, інституції, технічні й медійні спільноти, аудиторія), що забезпечує регулярне виробництво подій і значущих культурних сенсів. Вона демонструє високу адаптивність, зберігаючи свою цілісність навіть в екстремальних умовах.

2. Ідентичність сцени та механізми передачі знань базуються на органічному поєднанні професійних стандартів та етичних кодів. Поряд із традиційною для цієї культури самоосвітою важливу роль відіграють формальні освітні платформи та діджей-школи, які структурують «мовчазне знання» спільноти. При цьому архіви (записи сетів, афіші) виступають не лише документами минулого, але й активним середовищем навчання нових поколінь.

3. Репрезентаційні практики забезпечують видимість і легітимацію сцени на національному та міжнародному рівнях. Вихід українського діджейнгу в простір культурної дипломатії (зокрема, кейс URC2022 у місті Лугано, Швейцарія) підтверджує його статус як «м'якої сили» та суб'єктного гравця на світовій арені.

Перспективи подальших досліджень та практичного впровадження результатів полягають у переході до системного документування сцени. Майбутнє галузі пов'язане з розробкою громадських архівів – децентралізованих платформ для систематизації усних історій, візуальних артефактів та аудіоматеріалів. Створення таких архівів дасть можливість інтегрувати ефемерну спадщину нічної культури у загальнодержавний контекст культурної спадщини, забезпечуючи її збереження для майбутніх дослідників та практиків.

Список використаної літератури

1. UNESCO. Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage: Convention. Paris: UNESCO, 2003. 14 p.
2. Hall S. The Work of Representation. *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices* / ed. by S. Hall. London: SAGE Publications, 1997. P. 13–74.
3. Hall S. Cultural Identity and Diaspora. *Identity: Community, Culture, Difference* / ed. by J. Rutherford. London: Lawrence & Wishart, 1990. P. 222–237.
4. Music Scenes: Local, Translocal and Virtual / eds. A. Bennett, R. A. Peterson. Nashville: Vanderbilt University Press, 2004. 264 p. DOI: 10.2307/j.ctv167556k.
5. Straw W. Systems of articulation, logics of change: Communities and scenes in popular music. *Cultural Studies*. 1991. Vol. 5, No. 3. P. 368–388. DOI: 10.1080/09502389100490311.
6. Brewster B., Broughton F. Last Night a DJ Saved My Life: The History of the Disc Jockey. London : Headline Book Publishing, 1999. P. 7–12.
7. Poschardt U. DJ-culture. Hamburg: Rogner & Bernhard, 1995. P. 33–35.
8. Rapp T. Lost and Sound: Berlin, Techno und der Easyjetset. Frankfurt am Main : Suhrkamp, 2009. 268 s.
9. Thornton S. Club Cultures: Music, Media and Subcultural Capital. Cambridge: Polity Press, 1995. P. 11–15. DOI: 10.1515/9780745668802.
10. Hesmondhalgh D. The Cultural Industries. 3rd ed. London: SAGE Publications, 2013. 480 p.
11. Nye J. S. Soft Power: The Means to Success in World Politics. New York: PublicAffairs, 2004. 191 p. DOI: 10.3167/00000000478234854.

12. Про затвердження Порядку ведення Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України: Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 25 серпня 2023 р. № 449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.01.2026).
13. Macdonald K. At Kyiv's Strichka Festival, ravers dance in defiance. *DJ Mag*. 2023. 12 July. URL: <https://djmag.com/features/kyivs-strichka-festival-ravers-dance-defiance-review> (дата звернення: 12.01.2026).
14. Ross G. Kyiv clubs Closer and Ї host first parties in eight months. *Mixmag*. 2022. 17 Oct. URL: <https://mixmag.net/read/kyiv-clubs-closer-k41-host-first-parties-eight-months-news> (дата звернення: 12.01.2026).
15. Mundy V. "Even under war, we must live": the Kyiv art scene determined to party. *The Guardian*. 2022. 30 June. URL: <https://www.theguardian.com/music/2022/jun/30/even-under-war-we-must-live-the-kyiv-art-scene-determined-to-party> (дата звернення: 12.01.2026).
16. Lister-Fell F. This Kyiv nightclub is supporting war-torn Ukrainians via Telegram. *The Face*. 2022. 16 March. URL: <https://theface.com/music/kyiv-nightclub-k41-does-not-exist-podil-ukrainian-telegram-bot-interview-kyerylivska-street> (дата звернення: 12.01.2026).
17. Inside Ї, the Kyiv club where raving meets resistance. *Dazed*. 2025. 15 Aug. URL: <https://www.dazeddigital.com/life-culture/article/68435/1/inside-kyiv-techno-club-blending-raving-with-resistance-k41-ukraine> (дата звернення: 12.01.2026).
18. Everything was created from scratch: architect tells the story of the club construction (K41). *DontTakeFake*. 2024. 13 Nov. URL: <https://donttakefake.com/en/everything-was-created-from-scratch-architect-of-tells-the-story-of-the-club-construction> (дата звернення: 12.01.2026).
19. Closer: Instagram page. URL: <https://www.instagram.com/closer.ua> (дата звернення: 12.01.2026).
20. K41 Community Fund: official site. URL: <https://k41community.fund> (дата звернення: 12.01.2026).
21. Культура Звуку: сайт. URL: <https://kulturazvuka.ua/ua/about> (дата звернення: 12.01.2026).
22. Closer Connections: Instagram page. URL: https://www.instagram.com/closer_connections (дата звернення: 12.01.2026).
23. Closer expands its own DJ school into the second Ukrainian city. *Trommel*. 2022. 3 Feb. URL: <https://trommelmusic.com/news/closer-expands-its-own-dj-school-into-the-second-ukrainian-city> (дата звернення: 12.01.2026).
24. ABO Records. *Resident Advisor*. URL: <https://ra.co/clubs/219927> (дата звернення: 12.01.2026).
25. BRUKXT: Instagram page. URL: <https://www.instagram.com/brukxt/> (дата звернення: 12.01.2026).
26. KURENI: Instagram page. URL: <https://www.instagram.com/kurenikyiv> (дата звернення: 12.01.2026).
27. Detali: Instagram page. URL: <https://www.instagram.com/detali.we.are> (дата звернення: 12.01.2026).
28. Detali про рейви, місто та плани на майбутнє. *Support Your Art*. 2020. 16 Dec. URL: <https://supportyourart.com/conversations/detali-pro-rejvy-misto-ta-planu-na-majbutnye> (дата звернення: 12.01.2026).
29. Майстерня: освітня платформа. URL: <https://maisternia.courses> (дата звернення: 12.01.2026).
30. Dakhabrakha + DJ RUSTAM. Lugano Eventi: веб-сайт. URL: <https://luganoeventi.ch/it/eventi/3717/dakhabrakha-dj-rustam> (дата звернення: 13.01.2026).

UKRAINIAN DJ CULTURE AS A LOCAL CULTURAL INFRASTRUCTURE: IDENTITY, REPRESENTATION, AND REPRODUCTION MECHANISMS

Rustam Babaiev

*Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University,
Faculty of Social and Humanitarian Sciences, Department of Philosophy
Pyrohova str., 9, 01601, Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0009-0004-8182-8228>*

Ukrainian DJ culture is typically described either within the general history of popular music or through fragmented accounts of individual events and figures. The relevance of this study is emphasized by the global trend toward the institutional recognition of electronic music. In particular, the 2024 inclusion of Berlin's techno scene into the list of UNESCO Intangible Cultural Heritage objects in Germany confirms the shifting status of DJ culture from a purely recreational practice to a significant cultural asset that requires protection and documentation in accordance with the principles of the relevant Convention [1, p. 2]. At the same time, for further systematization and socio-political documentation, it is crucial to consider the local scene as a coherent cultural infrastructure that reproduces itself over time through a community of practitioners, skill-based expertise, knowledge transmission mechanisms, and forms of public representation. The purpose of the article is to substantiate Ukrainian DJ culture as a resilient local formation and to demonstrate its cultural significance by analyzing three interconnected dimensions: (1) the institutional organization of the scene (venues, promotional networks, educational initiatives, labels, technical and media communities), (2) the production of identity (professional, local, and communal), and (3) representational practices that ensure the scene's visibility both domestically and internationally. The theoretical framework of the research comprises approaches to the analysis of music scenes by A. Bennett and R. Peterson [4, p. 1–5], the conceptualization of music communities by W. Straw [5, p. 373], the theory of club cultures by S. Thornton [9, p. 11], as well as Stuart Hall's developments regarding representation and identity in cultural studies [2, p. 13; 3, p. 222]. The empirical basis consists of public materials from the local scene between 2010 and 2024: event posters and visual artifacts, descriptions and missions of institutions (specifically Closer, ♪, Gasoline Radio, 20ft), interviews and public statements by participants, as well as recordings of sets and radio programs acting as traces of practices and repertoires. Special emphasis is placed on the functioning of nodal spaces and educational platforms that stabilize professional standards and ethical codes of the community amidst contemporary socio-cultural challenges. As a result, it is shown that Ukrainian DJ culture functions as a socio-cultural mechanism in which professional knowledge and performance ethics, collaborative networks, and archival forms of memory mutually reinforce the vitality of the local scene. Future research prospects involve expanding the corpus of materials, systematizing oral histories, and creating consistent archiving tools that can be utilized in future cultural heritage documentation projects.

Key words: DJ culture, local scene, cultural infrastructure, identity, representation, club culture, archiving, knowledge transmission.

Дата першого надходження статті до видання: 20.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.05.2026